

Prof. dr hab. Maciej Rogalski

Uczelnia Łazarskiego

ORCID 0000-0003-4366-642X

e-mail: m.rogalski@lazarski.edu.pl

Środki zaskarżenia w aukcji prowadzonej na podstawie przepisów Prawa telekomunikacyjnego w celu rozdysponowania częstotliwości

Appeals in an auction conducted pursuant to the provisions of the Telecommunications Law in order to allocate frequencies

Streszczenie

Przepisy prawa telekomunikacyjnego regulują przeprowadzenie aukcji w celu rozdysponowania częstotliwości niezbędnych do świadczenia usług w technologii 5G. Po raz pierwszy przewidziano w przepisach wymagania w zakresie bezpieczeństwa infrastruktury telekomunikacyjnej. Przedmiotem analizy jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, jakie środki zaskarżenia przysługują jakim podmiotom na poszczególnych etapach prowadzonej aukcji, a także w okresie ją poprzedzającym. W szczególności zbadano, czy środki zaskarżenia przysługują od aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej podejmowanych w okresie poprzedzającym aukcję lub przypadającym na jej rozpoczęcie.

Słowa kluczowe: skarga, akt z zakresu administracji, czynność z zakresu administracji, aukcja telekomunikacyjna, rozdysponowanie częstotliwości

JEL: K23

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy z 16.07.2004 r. — Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. nr 171, poz. 1800 ze zm., dalej p.t.) w przypadku braku dostatecznych zasobów częstotliwości podmiot, dla którego zostanie dokonana rezerwacja częstotliwości, jest wyłaniany w drodze: 1) konkursu — w przypadku rezerwacji częstotliwości na cele rozpowszechniania w sposób cyfrowy lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych; 2) przetargu albo aukcji — w pozostałych przypadkach. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) ogłasza na stronie

Abstract

The provisions of the telecommunications law regulate the conduct of auctions in order to allocate the frequencies necessary to provide services in 5G technology. For the first time, the regulations provide for security requirements for telecommunications infrastructure. The subject of the analysis is to answer the question what are the legal remedies and which entities are entitled to use them at various stages of the auction, as well as in the period preceding it. In particular, it was examined whether it is possible to bring appeals against acts or actions in the field of public administration undertaken in the period preceding or commencing the auction.

Keywords: complaint, administrative act, administrative action, telecommunications auction, frequency allocation

podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej (dalej BIP) UKE informację o zajętych zasobach częstotliwości oraz aktualizuje ją nie rzadziej niż raz w miesiącu. Prezes UKE może także ogłosić informację o dostępnym zasobie częstotliwości (art. 116 ust. 2 p.t.).

Według art. 118 ust. 1 p.t. aukcję ogłasza się niezwłocznie po zakończeniu postępowania konsultacyjnego w tej sprawie. Ogłoszenie o aukcji wraz z dokumentacją aukcyjną (dalej „dokumentacja”) oraz projektem rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości, która zostanie wydana po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w art. 118c ust. 3 p.t., publikuje się na stronie podmiotu

towej BIP UKE. W ogłoszeniu o aukcji informuje się o rozpoczęciu aukcji oraz terminie na złożenie ofert (art. 118 ust. 2 p.t.).

W Polsce dotychczas tylko raz została przeprowadzona aukcja na rozdysponowanie częstotliwości radiowych dla operatorów telekomunikacyjnych. Obecnie na świecie i w Polsce trwa proces rozdysponowywania częstotliwości niezbędnych do świadczenia usług w technologii 5G. Do świadczenia usług w tej technologii potrzebna jest także odpowiednia infrastruktura. We wszystkich dotychczas organizowanych w Polsce postępowaniach selekcyjnych, zmierzających do wyboru operatora, któremu przydzielone były częstotliwości niezbędne do świadczenia usług, nie była regulowana kwestia związana z wyborem dostawcy infrastruktury niezbędnej do świadczenia usług telekomunikacyjnych. Po raz pierwszy w przypadku technologii 5G pojawiło się zagadnienie zapewnienia bezpieczeństwa infrastruktury w aspekcie podmiotowym (dostawców infrastruktury telekomunikacyjnej).

Niedawno zostały wprowadzone zmiany do ustawy — Prawo telekomunikacyjne w związku z przygotowaniem do przeprowadzenia aukcji. Zmieniony został przepis art. 115 ust. 1 p.t.¹, który określa, jakie elementy powinna zawierać decyzja rezerwacyjna. Zgodnie z art. 115 ust. 1 pkt 10 p.t. w rezerwacji częstotliwości określa się wymagania dotyczące bezpieczeństwa i integralności infrastruktury telekomunikacyjnej i usług ustalone przez Prezesa UKE z uwzględnieniem rekomendacji i wytycznych ENISA², po zasięgnięciu opinii Kolegium ds. Cyberbezpieczeństwa (dalej „Kolegium”), o którym mowa w art. 64 ustawy z 5.07.2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz.U. z 2018 r. poz. 1369 ze zm., dalej k.s.c.), jeżeli rezerwacja jest dokonywana po przeprowadzeniu aukcji, o której mowa w art. 116 ust. 1 pkt 2 p.t. Kolegium działa przy Radzie Ministrów i jest organem opiniodawczo-doradczym w sprawach cyberbezpieczeństwa oraz działalności w tym zakresie zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego na poziomie krajowym oraz sektorowych zespołów cyberbezpieczeństwa i organów właściwych do spraw cyberbezpieczeństwa (art. 64 k.s.c.). W związku z przepisem art. 115 ust. 1 pkt 10 p.t. pozostaje art. 65 ust. 1 pkt 1a k.s.c., zgodnie z którym do zadań Kolegium należy wyrażanie opinii w sprawach planowanych do ustalenia przez Prezesa UKE w projekcie rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości, o którym mowa w art. 118 ust. 2 p.t., jeżeli ta decyzja jest wydawana po przeprowadzeniu aukcji, o której mowa w art. 116 ust. 1 pkt 2 p.t. Opinia w sprawie projektu rozstrzygnięcia decyzji, wydawana jest przez Kolegium w terminie 14 dni od dnia otrzymania projektu przekazanego do zaopiniowania przez Prezesa UKE (art. 65 ust. 1a k.s.c.).

Przedmiotem analizy będzie udzielenie odpowiedzi na pytania, jakie środki zaskarżenia przysługują jakim podmiotom na poszczególnych etapach prowadzonej aukcji, a także w okresie ją poprzedzającym.

Artykuł rozpoczyna się więc od wyjaśnienia istoty oraz trybu wydawania opinii przez Kolegium, a także jej prawnego charakteru w aspekcie art. 106 kodeksu postępowania administracyjnego. Następnie omówiony jest etap czynności po-

przedzających dokonanie rezerwacji częstotliwości, którym jest postępowanie konsultacyjne. Przedmiotem postępowania konsultacyjnego jest dokumentacja aukcyjna wraz z projektem rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości. Postępowanie konsultacyjne poprzedza aukcję. W dalszej części artykułu omówiono ogłoszenie aukcji oraz jej wyniki. Z uwagi na sformułowane w artykule pytania badawcze następną część artykułu jest poświęcona udzieleniu odpowiedzi na pytania, czy i ewentualnie jakie przysługują środki zaskarżenia od podejmowanych na wskazanych etapach opinii, decyzji, aktów lub czynności.

Opinia Kolegium

Stosownie do art. 115 ust. 1 pkt 10 p.t. Prezes UKE występuje do Kolegium o wyrażenie opinii na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1a k.s.c. Prezes UKE jest obowiązany wystąpić do Kolegium o wyrażenie opinii, ale nie jest zobowiązany do jej uwzględnienia. Opinia ma charakter doradczy. Wyrażona przez Kolegium opinia dotyczy projektu decyzji rezerwacyjnej, który to projekt jest następnie przedmiotem postępowania konsultacyjnego, a po jego zakończeniu jest jednym z podstawowych dokumentów prowadzonej aukcji. Na tym etapie opinia Kolegium nie jest więc opinią wydawaną w czasie toczącego się postępowania administracyjnego, którego stroną będzie wyłoniony dopiero w czasie aukcji podmiot lub podmioty, które otrzymają decyzje rezerwacyjne. Opinia Kolegium jest wydawana nie tylko przed rozpoczęciem aukcji, ale także przed rozpoczęciem postępowania konsultacyjnego, które poprzedza aukcję.

Nie jest to więc opinia, o której mowa w art. 106 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm., dalej k.p.a.), zgodnie z którym, jeżeli przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ (wyrażenia opinii lub zgody albo wyrażenia stanowiska w innej formie), decyzję wydaje się po zajęciu stanowiska przez ten organ. Według natomiast z art. 106 § 5 k.p.a. zajęcie stanowiska przez ten organ następuje w drodze postanowienia, na które służy stronie zażalenie. Zgodnie jednak z art. 206 ust. 4 p.t. na postanowienie wydane w trybie art. 106 k.p.a. przez organ współdziałający z Prezesem UKE zażalenie nie przysługuje³. Z przepisu art. 116 ust. 7 p.t. także wynika, że nie stosuje się przepisu art. 106 k.p.a. do opinii Kolegium wydanej do projektu decyzji rezerwacyjnej. Zgodnie z tym przepisem aukcja jest postępowaniem odrębnym od postępowania w sprawie rezerwacji częstotliwości, a do aukcji nie stosuje się przepisów k.p.a.

Postępowanie konsultacyjne

Postępowania konsultacyjne poprzedza aukcję. Zgodnie bowiem z art. 118 ust. 1 p.t. aukcję ogłasza się niezwłocznie po zakończeniu postępowania konsultacyjnego w tej sprawie. Z kolei według art. 16 ust. 1 zd. 1 p.t. Prezes UKE ogła-

sza rozpoczęcie postępowania konsultacyjnego, określając przedmiot i termin postępowania konsultacyjnego i udostępniając projekt rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem. Przedmiotem postępowania konsultacyjnego jest dokumentacja aukcyjna wraz z projektem rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości (art. 118 ust. 2 p.t.). W trakcie trwania tego postępowania każdy zainteresowany podmiot, w tym dostawca sprzętu i oprogramowania, może wyrazić na piśmie w określonym terminie stanowisko odnośnie do projektu rozstrzygnięcia (Piątek, 2019, s. 196–197; Piątek, 2005, s. 115; Rogalski, 2010, s. 141).

Powstaje pytanie, czy można zaskarżyć dokumentację, w tym projekt decyzji rezerwacyjnej, już na etapie prowadzonego postępowania konsultacyjnego, skoro jest to tylko projekt dokumentacji i decyzji, a przepisy art. 118d p.t. określają tryb skarżenia wydanej już ostatecznie decyzji rezerwacyjnej. Należy uznać, że ze względu na charakter postępowania konsultacyjnego, czyli zbieranie stanowisk zainteresowanych podmiotów, których efektem może być zmiana projektu dokumentacji czy decyzji z uwagi właśnie na możliwe zmiany projektu dokumentacji lub decyzji rezerwacyjnej, skarżenie projektu dokumentacji lub decyzji rezerwacyjnej na tym etapie byłoby przedwczesne.

Ogłoszenie aukcji

Niezwłocznie po zakończeniu postępowania konsultacyjnego ogłasza się aukcję (art. 118 ust. 1 p.t.). Ogłoszenie o aukcji wraz z dokumentacją aukcyjną oraz projektem rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości, która zostanie wydana po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w art. 118c ust. 3 p.t., publikuje się na stronie podmiotowej BIP UKE (art. 118 ust. 2 p.t.). W ogłoszeniu o aukcji informuje się o rozpoczęciu aukcji oraz terminie na złożenie ofert.

Zawartość dokumentacji aukcyjnej określa szczegółowo rozdział 4 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z 11.07.2019 r. w sprawie przetargu, aukcji oraz konkursu na rezerwację częstotliwości lub zasobów orbitalnych, wydanego na podstawie art. 120 p.t. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1467).

Dopuszczalność zaskarżenia opinii Kolegium oraz ogłoszenia Prezesa UKE o aukcji

Należy rozważyć możliwość zaskarżenia opinii Kolegium oraz ogłoszenia Prezesa UKE o aukcji, w tym projektu decyzji rezerwacyjnej. Z przepisów k.s.c. i p.t. nie wynika, czy od opinii Kolegium lub ogłoszenia Prezesa UKE o aukcji przysługują środki zaskarżenia. Należy więc przeanalizować, czy wskazana opinia lub ogłoszenie mogą być zaskarżone na podstawie przepisów ustawy z 30.08.2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2325 ze zm., dalej p.p.s.a.) w trybie zaskarżenia aktów z zakresu administracji publicznej.

Na wstępie trzeba ustalić, czy opinia Kolegium oraz ogłoszenie Prezesa UKE o aukcji, w tym projekt decyzji rezerwacyjnej, można zaliczyć do kategorii spraw, o których mówi art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. Zgodnie z tym przepisem kontrola działalności administracji publicznej przez sądy administracyjne obejmuje orzekanie w sprawach skarg na „inne niż określone w pkt 1–3 akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, z wyłączeniem aktów lub czynności podjętych w ramach postępowania administracyjnego określonego w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60, 730, 1133 i 2196), postępowania określonych w działach IV, V i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.), postępowania, o których mowa w dziale V w rozdziale 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. 2019 r. poz. 768, 730, 1520, 1556 i 2200), oraz postępowania, do których mają zastosowanie przepisy powołanych ustaw”.

Przedmiotem skargi do sądu administracyjnego mogą więc być akty lub czynności, które:

- 1) nie mają charakteru decyzji lub postanowienia, gdyż te są zaskarżalne na podstawie art. 3 § 2 pkt 1–3 p.p.s.a.⁴;
- 2) są podejmowane w sprawach indywidualnych, ponieważ akty o charakterze ogólnym zostały wymienione w art. 3 § 2 pkt 5 i 6 p.p.s.a.;
- 3) muszą mieć charakter publicznoprawny (zob. Dauter i in., 2009, s. 30);
- 4) dotyczą uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisu prawa⁵;
- 5) nie mogą być podjęte w ramach postępowania administracyjnego określonego w k.p.a. lub w Ordynacji podatkowej bądź ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Powyższe elementy są określane w literaturze przedmiotu jako konstytuujące pojęcie aktu lub czynności z art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. (Hauser, Wierzbowski, 2019, komentarz do art. 3; Hauser, 2016, s. 178–179; Adamiak, 2006, s. 9). W podobnym kierunku zmierza także orzecznictwo sądów administracyjnych⁶. Akty, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a., mają bardziej sformalizowany charakter niż czynności, które są działaniami faktycznymi, wywołującymi następstwa w zakresie uprawnień lub obowiązków (Jaśkowska, 2003, s. 168). W praktyce to na sądach administracyjnych będzie spoczywać obowiązek każdorazowego ustalenia, czy wskazany w skardze do sądu akt lub czynność spełnia przesłanki warunkujące uznanie za potencjalny przedmiot kontroli sądu na podstawie art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. (Tarno, 2008, s. 33). Ocena taka powinna być zawsze dokonywana z uwzględnieniem konstytucyjnej gwarancji prawa do sądu (Hauser, 2016, s. 179).

Należy przyjąć, że opinia Kolegium nie ma charakteru decyzji lub postanowienia, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1–3 p.p.s.a. Podobnie, gdy chodzi o ogłoszenie Prezesa UKE o rozpoczęciu aukcji, którego częścią jest dokumentacja aukcyjna, wraz z projektem decyzji rezerwacyjnej. Projekt decyzji rezerwacyjnej, pomimo użytego w nazwie słowa „decyzja”, formalnie decyzją nie jest. Decyzja administracyjna jest

władczym, jednostronnym oświadczeniem woli organu administracji publicznej, opartym na przepisach prawa administracyjnego i określającym sytuację prawną konkretnie wskazanego adresata w indywidualnie oznaczonej sprawie (Wierzbowski, 2017, s. 282). W projekcie decyzji rezerwacyjnej brak jest jednak składników wymienionych w art. 107 k.p.a. Przepis ten wymienia składniki o charakterze obligatoryjnym i brak jednego lub kilku takich składników w treści pisma kierowanego do podmiotu sfery zewnętrznej może skutkować niemożnością uznania go za decyzję administracyjną (a w konsekwencji poddania kognicji sądu na podstawie art. 3 § 2 pkt 1 p.p.s.a.). Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa NSA pisma zawierające rozstrzygnięcia w sprawie załatwianej w drodze decyzji są decyzjami pomimo nieposiadania w pełni formy przewidzianej w art. 107 § 1 k.p.a., jeśli tylko zawierają minimum elementów niezbędnych do zakwalifikowania ich jako decyzji. Do takich elementów należy jednak zaliczyć: oznaczenie organu administracji wydającego akt, wskazanie adresata aktu, rozstrzygnięcie o istocie sprawy oraz podpis osoby reprezentującej organ administracji⁷. Projekt decyzji rezerwacyjnej nie zawiera takich minimalnych elementów.

Zarówno opinia Kolegium, jak i ogłoszenie o aukcji, w tym projekt decyzji rezerwacyjnej, są podejmowane w sprawach indywidualnych, albowiem akty o charakterze ogólnym zostały wymienione w art. 3 § 2 pkt 5–7 p.p.s.a. Przepis art. 3 § 2 p.p.s.a. dzieli akty na akty o charakterze indywidualnym oraz generalnym, które są zaskarżalne do sądu administracyjnego na podstawie art. 3 § 2 pkt 5–7 p.p.s.a. (Hauser, Wierzbowski, 2019, komentarz do art. 3). W przypadku więc, gdy dany akt lub czynność nie ma charakteru generalnego, to ma charakter indywidualny. W literaturze prezentowany jest także pogląd, że akty lub czynności o charakterze indywidualnym (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.) nie muszą być podejmowane w sytuacjach konkretnych ani w stosunku do konkretnego adresata, co pozwala na przyjęcie szerszej interpretacji zakresu kognicji sądownictwa administracyjnego w zakresie stosowania art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. (Jaśkowska, 2007, s. 587 i n.).

Opinia ma charakter indywidualny, gdyż jest skierowana do określonych przedsiębiorców telekomunikacyjnych (operatorów telekomunikacyjnych) oraz dostawców infrastruktury telekomunikacyjnej. Może zawierać warunki, które już na tym etapie, tj. po jej wydaniu, mogą wykluczyć konkretnego operatora telekomunikacyjnego lub dostawcę infrastruktury telekomunikacyjnej spośród operatorów telekomunikacyjnych zamierzających uczestniczyć w aukcji na częstotliwości lub podmiotów, które zamierzają dostarczać sprzęt i oprogramowanie operatorom telekomunikacyjnym, którzy uzyskają w trybie aukcji częstotliwości. Opinia Kolegium zostanie podjęta w sprawie indywidualnej, ponieważ będzie dotyczył konkretnych częstotliwości oraz możliwych do indywidualnego ustalenia podmiotów. Z pewnością będzie to bowiem czterech telekomunikacyjnych operatorów sieci ruchomych. W przypadku dostawców infrastruktury telekomunikacyjnej, także ze względu na ograniczony krąg takich podmiotów w Polsce, jest łatwo ich zidentyfikować i również będą do czterech producenci infrastruktury telekomuni-

kacyjnej. Ogłoszenie i projekt decyzji rezerwacyjnej także dotyczą indywidualnych spraw, gdyż są skierowane do określonych wcześniej przedsiębiorców telekomunikacyjnych oraz dostawców infrastruktury telekomunikacyjnej.

Opinia Kolegium i ogłoszenie o aukcji, w tym projekt decyzji rezerwacyjnej, mają charakter publicznoprawny. Opinia Kolegium jest aktem z zakresu administracji publicznej, a ogłoszenie o aukcji jest czynnością z zakresu administracji publicznej. Opinia jest wydawana przez Kolegium, czyli organ administracji publicznej. Organ ten realizuje kompetencje w obszarze prawa publicznoprawnego. Do kompetencji tych należy w szczególności wydawanie opinii, o których mowa w art. 115 ust. 1 pkt 10 p.t. oraz art. 65 ust. 1 pkt 1a k.s.c. Ogłoszenie o aukcji przez Prezesa UKE, wraz z projektem decyzji rezerwacyjnej, także ma charakter publicznoprawny, gdyż jest czynnością dokonywaną przez organ publiczny, czyli Prezesa UKE, na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących (art. 118 p.t.) i dotyczy rozdysponowania dobra państwowego w postaci częstotliwości wśród podmiotów indywidualnych.

Opinia Kolegium i ogłoszenie o aukcji, w tym projekt decyzji rezerwacyjnej, dotyczą uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów materialnego prawa administracyjnego. W przypadku opinii Kolegium i projektu decyzji rezerwacyjnej Prezesa UKE uprawnienia i obowiązki wynikają z przepisów prawa telekomunikacyjnego. Będą określać warunki aukcji na rezerwację częstotliwości przeznaczonych do korzystania w technologii 5G w zakresie wymagań bezpieczeństwa. Zarówno opinia Kolegium, jak i projekt decyzji rezerwacyjnej, będą wpływać nie tylko na sytuację prawną operatorów, którym zostaną przyznane rezerwy częstotliwości będące przedmiotem aukcji, ale także innych podmiotów, w szczególności dostawców sprzętu i oprogramowania dla technologii 5G. Szczególnie ważne jest to w przypadku dostawców infrastruktury, których wykluczenie na podstawie art. 115 ust. 1 pkt 10 p.t., a więc potwierdzenie określonego obowiązku w postaci powstrzymania się od sprzedaży infrastruktury, nie będzie wymagało wydania oddzielnej decyzji czy postanowienia. Wykluczenie dostawcy nastąpi w projekcie decyzji rezerwacyjnej, co do której wyrazi opinię Kolegium.

Wreszcie zarówno opinia Kolegium, jak i ogłoszenie o aukcji, w tym projekt decyzji rezerwacyjnej, nie są podejmowane w ramach postępowania administracyjnego określonego przepisami, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. Ogłoszenie o aukcji nie ma charakteru decyzji lub postanowienia i nie jest podejmowane w ramach postępowania administracyjnego określonego przepisami k.p.a. Wynika to wprost z art. 116 ust. 7 zd. 2 p.t.

Należy więc przyjąć, że każdemu, kto ma w tym interes prawny, przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na akt z zakresu administracji publicznej (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.) w postaci opinii Kolegium (art. 65 ust. 1 pkt 1a k.s.c.) wydanej przed wszczęciem postępowania konsultacyjnego w sprawie warunków aukcji na rozdysponowanie częstotliwości, którą powinien ten podmiot wnieść za pośrednictwem Kolegium (art. 54 § 1 p.p.s.a.). Podmiotowi, który ma w tym interes prawny, przysługuje także skarga do

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na czynność w zakresie administracji publicznej (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.), w postaci ogłoszenia o aukcji wraz z dokumentacją aukcyjną oraz projektem rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości (art. 118 ust. 2 p.t.), którą powinien zainteresowany podmiot wnieść za pośrednictwem Prezesa UKE (art. 54 § 1 p.p.s.a.).

Przed wszystkim interes prawny do zaskarżenia opinii Kolegium lub ogłoszenia o aukcji wraz z dokumentacją aukcyjną, której częścią jest projekt decyzji rezerwacyjnej, będą mieli dostawcy infrastruktury telekomunikacyjnej. W następstwie bowiem tych aktów i czynności z zakresu administracji publicznej (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.), zostaliby pozbawieni możliwości sprzedaży infrastruktury telekomunikacyjnej operatorom telekomunikacyjnym, którym zostaną przyznane częstotliwości do świadczenia usług w technologii 5G. Dostawcom tym przysługuje prawo swobody prowadzenia działalności gospodarczej (art. 2 ustawy z 6.03.2018 r. — Prawo przedsiębiorców, Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.), które jest związane z konstytucyjną zasadą wolności działalności gospodarczej (art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r., Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm., dalej „Konstytucja”). W praktyce wykluczenie możliwości zakupu sprzętu i oprogramowania od danego dostawcy przez operatorów, czyli zakaz sprzedaży produktów po stronie dostawcy, jest traktowany w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS) jako najdalej idące ograniczenie, o jakim organ może zdecydować w zakresie prowadzenia działalności⁸ oraz oznacza pobawienie tego podmiotu możliwości osiągnięcia zysku, co w orzecznictwie ETPC traktowane jest jako naruszenie praw podmiotowych (Nowicki, 2007, s. 199).

Przyjęcie interpretacji, że dostawcy sprzętu lub oprogramowania nie przysługują środki zaskarżenia na podstawie art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a., wywołałoby dla tego podmiotu bardzo poważne skutki prawne w postaci pobawienia go ochrony prawnej, w szczególności prawa do sądu. Postanowienia art. 118d ust. 3 p.t. nie ograniczają kontroli projektu decyzji rezerwacyjnej jako aktu z zakresu administracji publicznej o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. Przepis art. 118d ust. 3 p.t. dotyczy bowiem ogłoszenia wyników aukcji w drodze decyzji, czyli rozstrzygnięcia aukcji (art. 118d ust. 1 p.t.). Przepis art. 118d ust. 2 p.t. także wskazuje na rozstrzygnięcia w postaci decyzji w sprawie unieważnienia aukcji. Przepis art. 118d ust. 3 p.t. wprost wskazuje, że nie przysługuje inny tryb kontroli rozstrzygnięć podejmowanych w aukcji niż określony w art. 118d ust. 1 i 2 p.t. Przepis art. 118d ust. 3 p.t. nie wymienia więc opinii Kolegium czy ogłoszenia aukcji wraz z projektem rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości (art. 118d ust. 1a p.t.). Oznacza to więc, że ograniczenia w zakresie kontroli, o których mowa w art. 118d ust. 3 p.t., nie dotyczą projektów decyzji rezerwacyjnych, o których mowa w art. 118d ust. 1a p.t.

Dostawca sprzętu i oprogramowania nie mógłby podważać wyniku aukcji, ponieważ do tego jest uprawniony tylko uczestnik aukcji (art. 118d p.t.). Nie mógłby też skarżyć decyzji rezerwacyjnej, gdyż do tego uprawniona jest tylko strona tej decyzji. Przyjęcie, że dostawcy nie przysługują środki zaskarżenia, byłoby sprzeczne z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

przynającym każdemu prawo do sądu. Ocena zaskarżalności określonego aktu lub czynności z zakresu administracji publicznej powinna być zawsze dokonywana z uwzględnieniem konstytucyjnej gwarancji prawa do sądu⁹. Prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd przewiduje także art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie 4.11.1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, nr 61, poz. 284, dalej KOPC) i art. 47 Karty Praw Podstawowych UE z 7.12.2010 r. (Dz. Urz. UE 2016 C 202, dalej „Karta”). Istotą tych praw i wolności jest prawo do skutecznego środka prawnego i prawo do rzetelnego procesu sądowego¹⁰. Prawo do bycia wysłuchanym i do składania oświadczeń przewiduje także art. 16 Europejskiego kodeksu dobrego postępowania administracyjnego Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich¹¹. W wyroku z 18.07.013 r. w połączonych sprawach C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, Komisja Europejska i in. przeciwko Yassin Abdullah Kadi TSUE stwierdził nieważność aktu prawnego z powodu braków w zakresie prawa do bycia wysłuchanym oraz prawa do skutecznego środka zaskarżenia¹². ETS wskazał także na rozszerzone prawo do odwołania się od rozstrzygnięcia obejmujące wszystkie rozstrzygnięcia, które można podjąć na podstawie przepisów prawa i które negatywnie wpływają na prawa wnoszącego odwołanie¹³.

W orzecznictwie NSA prezentowany jest jednak pogląd, że ogłoszenie przez Prezesa UKE wyników przetargu nie stanowi aktu lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. Według NSA nie ma ono przymiotu samodzielnego rozstrzygnięcia, oderwanego od właściwego postępowania administracyjnego, lecz jedynie poprzedza wydanie przez organ decyzji administracyjnej. NSA uznał więc, że nie przysługiwała skarga do sądu administracyjnego, gdyż podmiot, który został pominięty w postępowaniu dotyczącym rezerwacji częstotliwości w wyniku uprzednio przeprowadzonego przetargu, nie był pozbawiony możliwości kwestionowania decyzji kończącej to postępowanie, w tym również formułowania zarzutów dotyczących przetargu¹⁴. W przypadku jednak dostawcy infrastruktury telekomunikacyjnej nie będzie on miał możliwości kwestionowania zarówno wyniku aukcji, jak i decyzji rezerwacyjnej, gdyż są to rozstrzygnięcia, od których przysługują środki zaskarżenia wyłącznie uczestnikom postępowania aukcyjnego, zgodnie z art. 118d ust. 3 p.t. Uczestnikiem postępowania aukcyjnego nie będzie zaś dostawca infrastruktury telekomunikacyjnej. Obowiązki będą natomiast na niego nałożone w projekcie decyzji rezerwacyjnej (art. 115 ust. 1 pkt 10 p.t.).

Zakończenie aukcji

Ostatnim etapem postępowania aukcyjnego, w którym istnieje możliwość weryfikacji sądowej podejmowanych rozstrzygnięć, jest zakończenie aukcji w postaci ogłoszenia jej wyników. Zgodnie z art. 118d ust. 1 p.t. Prezes UKE z urzędu lub na wniosek uczestnika aukcji złożony w terminie

21 dni od dnia ogłoszenia wyników aukcji, w drodze decyzji, unieważnia aukcję, jeżeli zostały rażąco naruszone przepisy prawa lub interesy uczestników aukcji. Z przepisu art. 118d ust. 1 p.t. wynika, że wniosek o unieważnienie aukcji przysługuje uczestnikowi aukcji, a więc w praktyce operatorowi telekomunikacyjnemu.

Unieważnienie aukcji może nastąpić, jeżeli zostały rażąco naruszone przepisy prawa lub interesy uczestników postępowania. Przesłanki do unieważnienia aukcji zostały określone bardzo ogólnie. W orzecznictwie NSA wskazuje się, że o tym, czy naruszenie prawa jest naruszeniem „rażącym”, decyduje ocena skutków społeczno-gospodarczych, jakie dane naruszenie za sobą pociąga. Za „rażące” uznaje się takie naruszenie prawa, w wyniku którego powstają skutki niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań praworządności¹⁵. Z kolei warunkiem stwierdzenia rażącego naruszenia interesu uczestników aukcji jest określenie interesu prawnego uczestnika aukcji i ustalenie jego oczywistego, wyraźnego, bezspornego naruszenia¹⁶.

Zgodnie z art. 116 ust. 7 p.t. aukcja jest postępowaniem odrębnym od postępowania w sprawie rezerwacji częstotliwości. Postępowanie w sprawie rezerwacji częstotliwości ma charakter następczy w stosunku do postępowania selekcyjnego. Nie jest możliwe przenoszenie zarzutów dotyczących zasad przeprowadzenia jednego postępowania do skargi kwestionującej poprawność decyzji w drugim postępowaniu. Dopiero prawomocne unieważnienie aukcji może wywrzeć skutek na wynik postępowania w sprawie rezerwacji częstotliwości¹⁷. Uczestnikowi aukcji nie przysługuje inny tryb kontroli rozstrzygnięć podejmowanych w aukcji niż określony w art. 118d ust. 1 i 2 p.t. (art. 118d ust. 3 p.t.).

Wnioski końcowe

Opinia Kolegium wydawana o projekcie decyzji rezerwacyjnej, który to projekt jest następnie przedmiotem postępowania konsultacyjnego, nie jest opinią, o której mowa w art. 106 § 1 k.p.a. Opinia Kolegium nie ma także charakteru decyzji lub postanowienia, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1–3 p.p.s.a. Na opinię Kolegium (art. 65 ust. 1 pkt 1a k.s.c.), wydaną przed wszczęciem postępowania konsultacyjnego

w sprawie warunków aukcji na rozdysponowanie częstotliwości przysługuje jednak zainteresowanemu podmiotowi skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Opinia Kolegium stanowi bowiem akt z zakresu administracji publicznej (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.).

Nie przysługuje skarga, na etapie postępowania konsultacyjnego, na dokumentację aukcyjną wraz z projektem rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości (art. 118 ust. 2 p.t.). Z uwagi na charakter postępowania konsultacyjnego, czyli zbieranie stanowisk zainteresowanych podmiotów, których efektem może być zmiana projektu dokumentacji czy decyzji, skarżenie projektu dokumentacji lub decyzji rezerwacyjnej na tym etapie byłoby przedwczesne.

W ogłoszeniu o aukcji, które następuje niezwłocznie po zakończeniu postępowania konsultacyjnego, informuje się o rozpoczęciu aukcji oraz terminie złożenia ofert. Ogłoszenie o aukcji nie ma charakteru decyzji lub postanowienia, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1–3 p.p.s.a. Na ogłoszenie o aukcji wraz z dokumentacją aukcyjną oraz projektem rozstrzygnięcia decyzji w sprawie rezerwacji częstotliwości (art. 118 ust. 2 p.t.), przysługuje jednak zainteresowanemu podmiotowi skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Ogłoszenie o aukcji stanowi bowiem czynność z zakresu administracji publicznej (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.).

Skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego przysługuje na opinię Kolegium jako akt z zakresu administracji publicznej (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.) oraz na ogłoszenie o aukcji jako czynność z zakresu administracji publicznej (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.), ponieważ zarówno opinia Kolegium, jak i ogłoszenie o aukcji, w tym projekt decyzji rezerwacyjnej, są podejmowane w sprawach indywidualnych. Opinia Kolegium i ogłoszenie o aukcji mają także charakter publicznoprawny i dotyczą uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów materialnego prawa administracyjnego. Wreszcie zarówno opinia Kolegium, jak i ogłoszenie o aukcji, nie są podejmowane w ramach postępowania administracyjnego określonego przepisami, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.

Uczestnikowi aukcji przysługuje także wniosek o unieważnienie aukcji, a od decyzji o unieważnieniu aukcji — wniosek do Prezesa UKE o ponowne rozpatrzenie sprawy. Po wyczerpaniu tego trybu przysługuje skarga do sądu administracyjnego (art. 118d ust. 1–2 p.t.).

Przypisy/Notes

¹ Zob. art. 14 ustawy z 14.05.2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, Dz.U. z 2020 poz. 875.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 z 17.04.2019 r. w sprawie ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 526/2013 (akt o cyberbezpieczeństwie), Dz.Urz. UE. L nr 151, s. 15.

³ Zob. także wyrok Sądu Najwyższego (SN) z 7.07.2011 r., sygn. akt III SK 16/09, w sprawie możliwości zaskarżenia postanowienia wydanego „w porozumieniu” przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w toku postępowania prowadzonego przez Prezesa UKE.

⁴ Zob. w kwestii rozgraniczenia decyzji od innych aktów i czynności administracyjnych — Bogusz, 2000, s. 180.

⁵ Zob. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) z 28.11.2005 r., I OSK 1756/06.

⁶ Zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) w Olsztynie z 20.09.2006 r., II SA/OI 456/06.

⁷ Por. wyrok NSA z 20.07.1981 r., SA 1163/81.

⁸ Wyrok ETS z 14.12.1979 r. w sprawie 34/79, Regina przeciwko Maurice Donald Henn i John Frederick Ernest Darby.

⁹ Zob. wyrok NSA z 12.12.2008 r., II OSK 1638/07; uchwała NSA (7) z 16.12.2013 r., II GPS 2/13.

¹⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) z 13.12.2017 r. w sprawie C-403/16, Soufiane El Hassani przeciwko Ministrowi Spraw Zagranicznych.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/service-standards-and-principles/ethics-and-good-administration/good-administration/code-good-administrative-behaviour-and-complaints_pl (15.12.2020).

¹² Zob. także wyrok ETS z 21.03.1990 r. w sprawie C-142/87, Królestwo Belgii przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich; wyrok ETS z 12.02.1992 r. w sprawach połączonych C-48/90 i C-66/90, Królestwo Niderlandów, Koninklijke PTT Nederland NV i PTT Post BV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich; wyrok ETS z 29.06.1994 r. w sprawie C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, Fiskano AB przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich.

¹³ Wyrok ETS z 21.02.2008 r. w sprawie C-426/05, Tele2 Telecommunications GmbH przeciwko Telecom-Control-Kommission).

¹⁴ Postanowienie NSA z 13.11.2007 r., II GSK 209/07. Zob. także postanowienie NSA z 2.06.2006 r., II GSK 74/06, w którym nie zaliczył ogłoszenia Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o możliwości uzyskania i rozszerzenia koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych do aktów i czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.

¹⁵ Wyrok SN z 18.11.1993 r., III ARN 56/93.

¹⁶ Por. wyrok NSA z 8.06.2011 r., II GSK 451/10.

¹⁷ Zob. wyrok WSA w Warszawie z 9.02.2017 r., VI SA/Wa 1709/16.

Bibliografia/References

Literatura/Literature

Adamiak, B. (2006). Z problematyki właściwości sądów administracyjnych (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.). *Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego*, (2), 7–20.

Bogusz, M. (2000). Pojęcie aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących stwierdzenia lub uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa w rozumieniu art. 16 ust. 1 pkt 4 ustawy o NSA. *Samorząd Terytorialny*, (1/2), 176–183.

Dauter, B., Gruszczyński, B., Kabat, A., Niezgódka-Medek, M. (2009). *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer.

Hauser, R. (red.) (2016). *System prawa administracyjnego. Tom 10. Postępowanie przed sądami administracyjnymi*. Warszawa: C.H.Beck.

Hauser, R., Wierzbowski M. (red.) (2019). *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi*. Warszawa: Legalis.

Jaśkowska, M. (2002). Akty i czynności z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 16 ust. 1 pkt 4 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym jako przedmiot kontroli. W: J. Stelmasiak, J. Niczyporuk, S. Fundowicz (red.), *Polski model sądownictwa administracyjnego* (160–176). Lublin: Oficyna Wydawnicza VERBA.

Jaśkowska, M. (2007). Właściwość sądów administracyjnych [zagadnienia wybrane]. W: J. Zimmermann (red.), *Koncepcja systemu prawa administracyjnego* (587 i n.). Warszawa: Wolters Kluwer.

Nowicki, M. A. (2007). *Europejski Trybunał Praw Człowieka. Wybór orzeczeń 2006*. Warszawa: Oficyna a Wolters Kluwer business.

Piątek, S. (2005). Public Consultations in the Telecommunications Sector under Polish Law. W: P. Gawrysiak, M. Rogalski (red.), *Mobile Technology for European Integration and Growth* (112–121). Warszawa: MOST.

Piątek, S. (2019). *Prawo telekomunikacyjne. Komentarz*. Warszawa: C.H.Beck.

Rogalski, M. (red.) (2010). *Prawo telekomunikacyjne. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer.

Tarno, J. (2008). *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer.

Wierzbowski, M. (red.) (2017). *Prawo administracyjne*. Warszawa: Wolters Kluwer.

Orzecznictwo/Judgments

Postanowienie NSA z 28.11.2005 r. (I OSK 1756/06), LEX nr 2207747.

Postanowienie NSA z 2.06.2006 r. (II GSK 74/06), ONSAiWSA 2007, Nr 2, poz. 29.

Postanowienie NSA z 13.11.2007 r. (II GSK 209/07), ONSAiWSA 2008, Nr 5, poz. 81.

Uchwała NSA (7) z 16.12.2013 r. (II GPS 2/13), orzeczenia.nsa.gov.pl.

Wyrok ETS z 14.12.1979 r. w sprawie Regina przeciwko Henn i Darby, 34/79 (ECLI:EU:C:1979:295).

Wyrok ETS z 21.03.1990 r. w sprawie Królestwo Belgii przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, C-142/87 (ECLI:EU:C:1990:125).

Wyrok ETS z 12.02.1992 r. w sprawie Królestwo Niderlandów, Koninklijke PTT Nederland NV i PTT Post BV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, C-48/90 i C-66/90 (ECLI:EU:C:1992:63).

Wyrok ETS z 29.06.1994 r. w sprawie Fiskano AB przeciwko Komisja Wspólnot Europejskich, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P (ECLI:EU:C:1994:267).

Wyrok ETS z 21.02.2008 r., w sprawie Tele2 Telecommunications GmbH przeciwko Telecom-Control-Kommission, C-426/05 (ECLI:EU:C:2008:103).

Wyrok NSA z 20.07.1981 r. (SA 1163/81), OSPiKA 1982, Nr 9, poz. 169.

Wyrok NSA z 12.12.2008 r. (II OSK 1638/07), www.orzeczenia-nsa.pl.

Wyrok NSA z 8.06.2011 r. (II GSK 451/10), orzeczenia.nsa.gov.pl.

Wyrok SN z 18.11.1993 r. (III ARN 56/93), OSNC 1994, Nr 5, poz. 116.

Wyrok SN z 7.07.2011 r. (sygn. akt III SK 16/09), OSNAPIUS 2012, Nr 15–16, poz. 210.

Wyrok TSUE z 18.07.2013 r. w sprawie Komisja Europejskiej i in. przeciwko Yassin Abdullah Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P (ECLI:EU:C:2013:518).

Wyrok TSUE z 13.12.2017 r. w sprawie Soufiane El Hassani przeciwko Ministrowi Spraw Zagranicznych, C-403/16 (ECLI:EU:C:2017:960).

Wyrok WSA w Olsztynie z 20.09.2006 r. (II SA/OI 456/06), LEX nr 193384.

Wyrok WSA w Warszawie z 12.07.2010 r. (VI SA/Wa 1751/09), orzeczenia.nsa.gov.pl.

Wyrok WSA w Warszawie z 9.02.2017 r. (VI SA/Wa 1709/16), LEX nr 3071651.

Akty prawne/Legal acts

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.).

Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z 11.07.2019 r. w sprawie przetargu, aukcji oraz konkursu na rezerwację częstotliwości lub zasobów orbitalnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1467).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 z 17.04.2019 r. w sprawie ENISA (Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa) oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 526/2013 (akt o cyberbezpieczeństwie) (Dz.Ur. UE. L nr 151, s. 15).

Ustawa z 30.08.2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2325 ze zm.).

Ustawa z 16.07.2004 r. — Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. nr 171, poz. 1800 ze zm.).

Ustawa z 5.07.2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz.U. z 2018 r., poz. 1369 ze zm.).

Ustawa z 14.05.2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2020, poz. 875).

Prof. dr hab. Maciej Rogalski

Profesor w Katedrze Prawa Administracyjnego
Uczelni Łazarskiego, radca prawny.

Prof. dr hab. Maciej Rogalski

Professor at the Department of Administrative Law of
the Łazarski University, legal advisor.

POLECAMY

Zapowiedź

Po szczegółowe informacje zapraszamy
na stronę Wydawnictwa www.pwe.com.pl